

ILLYÉS GYULA

HÉT VERS

Itt az évszak

Az évszak eljött.

*Itt van, hogy eldobjuk az utakat.
A gyepőt oda a lovak nyakába.
A horgásbotot, a siető folyónak;
a szélnek a Szűz cérnaszálait,
a fonalat, mely tán még Ariadné
kezét dicsérte —*

Az évszak eljött,

*hogy mégse bontsuk föl a levelet;
a szólni kész, a tartalmas mosolyt;
csönghet a telefon, a kapu-csengő,
nem oltjuk el a lámpát,
mert föl se gyújtjuk.*

Itt van,

*hogy meggondoljuk,
hogy minek meggondolni is,
hogy nem is jut eszünkbe
fölvenni bármi kantárt,
horgásbotot, telefonkagylót,
bármi kötelet a kijutásra,
hágcsót, mentőövet, női kezét;
bár itt az emlék a tenyérben,
itt a szabadság a tenyérben,
itt a boldogság a tenyérben,
a parola-szomj, a győzelem előlege;
de itt az évszak.*

Eljött. Az Eljövendő.

Beszélni sincs mit.

Beszéljen ő, ha van mit.

Fémjelző idő

[ARC ÉS NYOM]

*Pénzen császárfőt, midőn már kopottan
fintorodik:
láthattam persze én is az idő vad
kéznyomait
s kőszobrokon, melyeket fagy s verő nap
cizellál, finomít.*

*S dalokból is: mennyi szépség, erő
tűnik elő:
s igazság így! — ha levedlik a költő
gúzsba-kötő,
önös nevét . . . szívét! És szállnak! Prédaként? Mint
közkincs, napfény 's eső!*

*Küzd erőd s hitlen bár oltár, amíg egy
rom kövük ép —
Eltűnt a bölény, de az ősi barlang
falán a kép
kiált, idáig tollamig: te is döfd
át a halál szívét!*

*Beszélj, öreg arc tükrömben. Beszélj csak
szépre kopott,
fogdosott, mocskolt, tört szív: fölemel még,
ki eldobott.
Töröl ámult nép majd (és bán) kiszántott
aranyon Arcot (és Nyomot).*

Kényszerű sötét

*Faltól-falig — hogyha már így lett —
féreg, kúszok,
kitapogatva Marsot, Bakot, Ikret,
Fiastyúkot.*

Tudj rendet

Vágtató szekéren viszik és ütlegelik elrabolt gyermekeinket. Loholunk utánuk mezétláb az ősztől végig az út sarában. Két felől bokrok közül nem úgy nyúlik ki buktató lakkcipő és facipő, hogy csak a láb látszódnék. Látszik biz az egész termet, csipőre tett kezekkel. A harmadszori fölhemperevés után se úgy állj föl a már jegesedő pocsolóvízről, hogy legalább egyszer csak szembe kellene fordulni a jókedvű buktatókkal. Legalább kiméletüket kérve. Legalább a gúny mérséklését. Legalább ott a csipőnél. Légy türelmes. Hisz egyrészt szem elől vesztenéd a mind sebesebben távolodó szekeret és gyermekeket. Másrészt a szekér az útszéliek szerint eleve nem volt utolérhető s így a kinyúló lábaknak és csipőre tett karoknak még igazuk is van, az idő szerint. Érdekedben is cselekedtek! Nem jobb-e előbb, mint utóbb (ha úgy is késő) — teneked is? Épp teneked, teneked!

Kontárok közt

„Rossz az ereszték!”
észlelte, hogy a fára fölszegezték,
az ács fia.
De késő volt már mester-apját hívnia.

Hódolat a szigeti Zrínyinek

Elvész ki megadja magát. Tehát
vissza a csúrt-csavart föltételekkel is, hogy
„szabad elvonulás”, meg „biztosíték” —
A fölvonulás útjába esik a vár.
Meg kell szerezni; tudjuk; selyemzsinóros parancs. Tehát
bármily esetben az várhat, ami
Temesvárnál Losoncziára — Tehát
tehát, tehát, — nyújtsd még egy töltetért
poharadat a szívélyes háziasszony üvege alá,
fogadd el a készséges ifjútól ezúttal is
cigarettára a tüzet
s lebegj, mintegy a füst hullámán, ringatódz
a tájékozott társaság,
az emelkedett társalgás hab-mormolásain, hogy
mi is az új lírai és drámai
jellepiség Beckett (és Maeterlinck) nyomán, —

csak nem megadni magadat egy másodpercre sem,
egy tized-másodpercre sem,
nem egy barázdát sem, egy talpalatnyi
hátrálást sem, függetlenül, hogy
jő-e vagy nem a császár fölmentő hada,
van-e had egyáltalán, van-e császár,
legyen magadé a halálod,
az legalább a lenti locsogások,
a fenti árulások közepette.

Kísértet

Ma délelőtt a lég üvegszerű.
Üvegfalon s új üvegfalon át
ámulva lépdelek,
hogy — este bár szívem majd megrepedt —
mily egyszerű
élni tovább.

